



**RZECZPOSPOLITA POLSKA**  
**Rzecznik Praw Obywatelskich**

**RPO-623750-III/09/JA**

00-090 Warszawa Tei. centr. 0-22 551 77 00  
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 15 lipca 2009 r.

**Pani Jolanta Fedak**  
**Minister Pracy i Polityki Społecznej**

*Łezem, mam nadzieję Pani Minister*

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócili się rodzice dzieci niepełnosprawnych skupieni na forum „Razem możemy więcej” (kopia listu w załączeniu) w związku z problemem wynikającym z brzmienia art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zra.).

W świetle brzmienia powołanego wyżej przepisu świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub inne dziecko w rodzinie. Przyjęte rozwiązanie prowadzi w konsekwencji do niemożności uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego przez oboje rodziców jednocześnie, którzy posiadają dwoje lub więcej dzieci niepełnosprawnych i wypełniają pozostałe ustawowe przesłanki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego.

Świadczenie pielęgnacyjne nie jest świadczeniem przysługującym niepełnosprawnemu dziecku, lecz jego rodzicowi, który nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, a kwota świadczenia ma jedynie częściowo zrekompensować rodzicowi utratę dochodów z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a nie wynagrodzenie w pełni zastąpić. Dokonując jednak analizy sprawy przedstawionej przez rodziców dzieci niepełnosprawnych Rzecznik powziął wątpliwość co zgodności treści art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych z normami konstytucyjnymi wyrażonymi w art. 18, 32 i 71 ust. 1 Konstytucji RP.

Wskazać przy tym należy, iż z treści art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych wynika, iż świadczenie pielęgnacyjne przysługuje m.in. osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny wobec osoby wymagającej opieki. Norma § 7 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu

i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz.U. z 2005 r. Nr 105, poz. 881 ze zm.) stanowi, iż postępowanie w sprawie o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego wszczyna się na podstawie wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, a do wniosku należy dołączyć min. orzeczenie o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności dziecka. Treść wzoru wniosku o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego wskazuje, iż ubiegający się o przyznanie świadczenia będzie opiekował się konkretną osobą niepełnosprawną. A zatem prawo do świadczenia pielęgnacyjnego wyraźnie wiąże się z potrzebą opieki nad jednym dzieckiem, nie zaś nad pozostałymi nawet niepełnosprawnymi dziećmi w rodzinie. Ustawodawca nakazuje zatem badanie z osobna sytuacji każdego z rodziców dzieci niepełnosprawnych w rodzinie.

Zdaniem Rzecznika wprowadzone ograniczenie prowadzi do dyskryminacji rodziców dotkniętych niepełnosprawnością więcej niż jednego dziecka, a nadto treść art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych stwarza zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i małżeństwa.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich ( Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w tej sprawie.

Załącznik

*Z poważaniem*

Z upoważnienia  
Rzecznika Praw Obywatelskich



Stanisław Trociuk  
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich